

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 17 IUNIE 1981¹

Comisia Comunităților Europene
împotriva Irlandei

„Neîndeplinirea obligațiilor – Măsuri cu efect echivalent”

Cauza 113/80

În cauza 113/80,

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE, reprezentată de domnul Rolf Wägenbaur, în calitate de agent, asistat de domnul Peter Oliver, membru al Serviciului Juridic, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul domnului Mario Cervino, consilier juridic la Comisie, bâtiment Jean Monnet,

reclamantă,

împotriva

IRLANDEI, reprezentată de domnul Louis J. Dockery, Chief State Solicitor, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg, la ambasada Irlandei, 28, Route d'Arlon,

pârâtă,

având ca obiect constatarea neîndeplinirii obligațiilor rezultate din menținerea în vigoare de către Irlanda a Hotărârilor Statutory Instrument (SI) nr. 306 din 1971 privind mărcile comerciale – restricționarea vânzărilor de articole de bijuterie importate (Iris Oifigiúil din 21.11.1971) și SI nr. 307 din 1971 privind mărcile comerciale – restricționarea importurilor de articole de bijuterie (Iris Oifigiúil din 21.11.1971), care sunt contrare articolului 30 din Tratatul CEE,

CURTEA,

compusă din domnii P. Pescatore, președintele celei de-a doua camere, îndeplinind funcția de președinte, Mackenzie Stuart și T. Koopmans, președinți de cameră, A. O'Keefe, G. Bosco, A. Touffait, O. Due, U. Everling și A. Chloros, judecători,

avocat general: domnul F. Capotorti

¹Limba de procedură: engleza.

grefier: domnul A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1 Prin cererea depusă la grefa Curții la 28 aprilie 1980, Comisia a introdus, în temeiul articolului 169 din Tratatul CEE, o acțiune care urmărește recunoașterea faptului că Irlanda nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 30 din Tratatul CEE, solicitând ca articolele importate care intră în domeniul de aplicare a Hotărârii Statutory Instrument (SI) nr. 306 din 1971 privind mărcile comerciale (restricții la vânzarea de articole de bijuterie importate) (Iris Oifigiúil din 21.11.1971) și a Hotărârii SI nr. 307 din 1971 privind mărcile comerciale (restricții la importul de articole de bijuterie) (Iris Oifigiúil du 21.11.1971) să poarte o indicație privind originea sau să poarte mențiunea „foreign”.

2 Conform notei explicative a acestora, cele două hotărâri interzic, prima, vânzarea sau expunerea în vederea vânzării a articolelor de bijuterie importate care au motive sau caracteristici care sugerează că acestea sunt suveniruri din Irlanda, de exemplu un personaj, un eveniment sau un peisaj irlandez, un ogar irlandez, un turn circular, un trifoi irlandez etc., iar a doua, importul acelorași articole, cu excepția cazului în care poartă, în cele două cazuri, o indicație privind țara lor de origine sau mențiunea „foreign”.

3 Aceste obiecte sunt enumerate în anexa la fiecare hotărâre. Cu toate acestea, pentru a intra în domeniul de aplicare a hotărârilor menționate, acestea trebuie să fie realizate fie dintr-un metal prețios placat, fie dintr-un metal comun, inclusiv articolele polizate sau placcate care pot fi sertizate.

4 Comisia consideră că restricțiile privind libera circulație a mărfurilor prevăzute în cele două hotărâri reprezintă măsuri cu efect echivalent unor restricții cantitative la import contrare dispozițiilor articolului 30 din tratat și precizează că, în conformitate cu articolul 2 alineatul (3) litera (f) din Directiva 70/50 din 22 decembrie 1969 în temeiul articolului 33 alineatul (7) privind eliminarea măsurilor cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative la import care nu sunt reglementate de alte dispoziții adoptate în temeiul Tratatului CEE (JO 1970, L 13, p. 29, Ediție specială, 2/vol. 1, p. 3), trebuie considerate drept măsuri cu efect echivalent contrare articolului 30 din Tratatul CEE „măsurile care depreciază un produs importat, în special provocând o diminuare a valorii sale intrinseci sau o scumpire”.

5 Guvernul irlandez nu contestă că aceste hotărâri au efecte restrictive asupra liberei circulații a mărfurilor, însă acesta susține că măsurile în litigiu ar fi justificate prin interesul protecției consumatorilor și cel al loialității în tranzacțiile comerciale între producători. În acest scop, acesta se sprijină pe articolul 36 din tratat, care prevede că dispozițiile articolelor 30-34 nu se opun interdicțiilor sau restricțiilor la import, la export sau de tranzit, justificate pe motive de protecție a proprietății industriale și comerciale.

6 Însă, cu toate acestea, pârâta invocă în mod greșit articolul 36 din tratat ca bază legală pentru susținerea argumentului său.

7 Astfel, întrucât Curtea a precizat în Hotărârea din 25 ianuarie 1977 (Bauhuis, cauza 46/76, Rec. 1977, p. 5) că articolul 36 din tratat, „fiind o derogare de la norma fundamentală a eliminării tuturor obstacolelor în calea liberei circulații a mărfurilor între statele membre, este de strictă interpretare”, excepțiile pe care le enumeră nu pot fi extinse la alte cazuri decât cele prevăzute în mod limitativ.

8 Nici protecția consumatorilor și nici loialitatea tranzacțiilor comerciale nefiind menționate printre excepțiile prevăzute la articolul 36, reiese că aceste motive nu pot fi invocate - ca atare - în cadrul articolului menționat.

9 Cu toate acestea, întrucât recurgerea la aceste noțiuni a fost calificată de guvernul irlandez drept „punct fundamental al acestei cauze”, este necesar să se evalueze acest argument în cadrul articolului 30 și să se examineze dacă aceste noțiuni permit negarea existenței măsurilor cu efect echivalent restricțiilor cantitative la import în sensul acestui articol, luând în considerare faptul că, potrivit jurisprudenței constante a Curții, acestea includ „orice reglementare comercială a statelor membre care poate aduce atingere direct sau indirect, real sau potențial, comerțului intracomunitar” (Hotărârea din 11 iulie 1974, Dassonville, cauza 8/74, Rec. 1974, p. 837).

10 În această privință, Curtea a afirmat în mod repetat (Hotărârea din 20 februarie 1979, Rewe, cauza 120/78, Rec. 1979, p. 649; Hotărârea din 26 iunie 1980, Gilli, cauza 788/79, Rec. 1980 p. 2071; Hotărârea din 19 februarie 1981, Kelderman, cauza 130/80, Rec. 1981) că „în lipsa unor reglementări comune privind producerea și comercializarea unui produs, este de competența statelor membre să reglementeze, fiecare pe teritoriul său, toate aspectele referitoare la producerea, distribuția și consumul acestuia, însă cu condiția ca aceste reglementări să nu reprezinte un obstacol pentru [...] comerțul intracomunitar” și că „acestea ar putea deroga de la cerințele care decurg din articolul 30 numai atunci când o reglementare națională, care se aplică fără deosebire produselor naționale și altor produse importate, ar putea fi justificată ca fiind necesară pentru a satisface cerințele imperative referitoare în special la [...] protecția consumatorilor și la loialitatea tranzacțiilor comerciale”.

11 În speță, nu este vorba despre o reglementare aplicabilă fără deosebire produselor naționale și produselor importate, ci de un ansamblu de norme care nu vizează decât produsele importate, și care are, prin acest fapt, un caracter discriminatoriu, excluzând aplicarea jurisprudenței menționate anterior pentru măsurile în cauză, jurisprudență care se referă doar la dispozițiile legislative care reglementează în mod uniform comercializarea produselor naționale și a produselor importate.

12 Guvernul irlandez, recunoscând că măsurile contestate nu privesc decât obiectele importate și că fac importul și vânzarea acestora mai dificile decât comercializarea produselor naționale, susține totuși că această diferență de tratament între obiectul național și obiectul importat nu constituie o discriminare pe motiv că obiectivele vizate de cele două hotărâri în litigiu ar fi reprezentate mai ales de ceea ce numim „suveniruri” și că aceste „suveniruri” – a căror calitate principală ar fi că sunt produse în locul de unde sunt cumpărate - ar purta în sine marca implicită a originii lor irlandeze, astfel încât cumpărătorul ar fi indus în eroare în cazul în care suvenirul cumpărat în Irlanda este produs în altă parte. În consecință, cerința ca toate „suvenirurile” importate – vizate de cele două hotărâri – să aibă o marcă de origine ar fi

justificată și nu ar constitui nicio discriminare, deoarece obiectele ar fi diferite, calitățile substanțiale ale acestora fiind diferite.

13 Comisia respinge această argumentație. Bazându-se pe Hotărârea din 20 februarie 1975 (Comisia/Republica Federală Germania, cauza 12/74, Rec. 1975, p. 191), aceasta arată că nu este necesar pentru cumpărător să știe dacă un produs are sau nu o anumită origine, decât în cazul în care această origine implică o anumită calitate, anumite materii prime sau un anumit proces de fabricație, sau un anumit rol în folclorul sau tradiția regiunii în cauză; or, întrucât niciunul dintre articolele vizate în hotărâri nu prezintă aceste caracteristici, măsurile în cauză nu ar fi justificate și ar avea, prin urmare „un caracter în mod evident discriminatoriu”.

14 Prin urmare, este necesar să se examineze dacă măsurile în litigiu au efectiv un caracter discriminatoriu sau dacă acestea nu constituie decât o discriminare aparentă.

15 Rezultă că „suvenerul” – astfel cum este descris în Hotărârile nr. 306 și nr. 307 - constă în general într-un obiect de ornament cu o valoare comercială redusă, care reprezintă sau are un motiv sau o emblemă care amintește de un loc, un obiect, un personaj, un eveniment istoric care evocă un simbol irlandez și a cărui valoare este legată de faptul că cumpărătorul, cel mai adesea un turist, îl achiziționează pe loc. Acesta are în speță o calitate esențială: amintirea locului vizitat, calitate care nu semnifică în sine faptul că un „suvener”, astfel cum este acesta definit de hotărârile irlandeze, este produs în țara de origine.

16 În plus, lăsând la o parte problema ridicată de Comisie – în ceea ce privește obiectele vizate de hotărârile în litigiu – aceea că nu ar fi suficient ca aplicarea unei mențiuni de origine să fie de asemenea impusă pentru produsele naționale, este necesar să se observe că interesul consumatorilor și loialitatea tranzacțiilor comerciale ar fi protejate îndeajuns în cazul în care producătorilor naționali le-ar fi lăsată posibilitatea de a utiliza mijloace adecvate precum aplicarea, în cazul în care aceștia doresc, a mărcii lor de origine pe propriile produse sau ambalaje.

17 Astfel, subordonând accesul pe piața națională al acestor „suveneruri” importate din alte state membre condiției aplicării unei mențiuni de origine care nu este impusă produselor naționale, este evident că dispozițiile prevăzute de Hotărârile nr. 306 și nr. 307 constituie o măsură discriminatorie.

18 Prin urmare, este necesar să se concluzioneze că, impunând ca toate „suvenerurile” și articolele de bijuterie importate din alte state membre, care intră sub incidența Hotărârilor nr. 306 și nr. 307 să poarte o indicație privind originea sau să poarte mențiunea „foreign”, legislația irlandeză constituie o măsură cu efect echivalent, în sensul articolului 30 din Tratatul CEE. În consecință, Irlanda nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului menționat.

Cu privire la cheltuielile de judecată

19 Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

20 În speță, întrucât pârâta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

hotărăște:

1) Solicitând ca toate articolele importate din alte state membre, care intră sub incidența Hotărârilor nr. 306 și nr. 307 din 1971, să poarte o indicație privind originea sau să poarte mențiunea „foreign”, Irlanda nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 30 din Tratatul CEE.

2) Obligă pârâta la plata cheltuielilor de judecată.

Pescatore	Mackenzie Stuart	Koopmans	O'Keeffe	Bosco
Touffait	Due	Everling	Chloros	

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 17 iunie 1981.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
P. Pescatore
Președintele celei de-a doua camere